

Aktualitetsforedrag – fag a la carte

Aktualitetsforedragene er smakebiter av ulike faglige aktiviteter, gjerne fra de odontologiske fakultetene. I løpet av en formiddagsperiode på landsmøtet var det syv presentasjoner med usedvanlig stor faglig bredde.

Bakterier og immunsystemet

Universitetsstipendiat Pia Titterud Sunde snakket om bakterier i symptomfrie periapikale lesjoner. I de periapikale lesjonene var det en variert bakterieflora, med tildels uventede og ukjente bakterier. Noen ganger fant man en organisering av bakterier, for eksempel i form av såkalte «svovelkorn».

Antibiotikaresistens kan være av betydning hos pasienter med refraktær (= behandlingsresistent) marginal periodontitt. Universitetsstipendiat Trude Handal hadde studert dette på pasienter fra Norge og USA. Hun fant uventet høy forekomst av resistente subgingivale bakterier, spesielt i det norske materialet. Antibiotikaresistens kan derfor ha klinisk betydning, antydet hun.

Med hovedvekt på de raffinerte og altomfattende T-celler ga stipendiat Kristin M. Koltveit en pedagogisk oversikt over immunsystemet vårt. Hennes forskningsprosjekt dreide seg om et T-celle-gen med en hittil uklar funksjon. Hun sammenlignet det med å sette sammen et puslespill uten bilde å se etter. Disse tre foredragsholderne er fra Oslo-fakultetet og hadde ulike samarbeidspartnere.

Munnstell på sykehjem

Spennvidden i aktualitetsforedragene ble vist av instruktørtannpleier Gro Stenerud som hadde en presentasjon om systematisk innsats innen tann- og munnstell på et sykehjem i Bergen. Beboerne på sykehjem har generelt dårlig munnhygiene, det er ingen faste rutiner og det er tvil om hvem som skal betale. Prosjektet som Gro Stenerud beskrev, gikk ut på å heve kompetansen blant pleiepersonalet, skaffe tilgang til ulike hjelpemidler – f.eks. elek-

Forskere med aktualitetsforedrag: Sigbjørn Løes fra Bergen, Trude Handal (th) og Pia Titterud Sunde (tv), begge fra Oslo.

triske tannbørster – og å lage «munnstellkort». Munnstellkortene er beskrivelser av prosedyrer for munnstell som er tilpasset den enkelte beboeren. Disse tiltakene hadde ført til en formidabel forbedring i munnhelsen, både på den somatiske avdelingen og på demensavdelingen. Prosjektet blir gjennomført i samarbeid med Den offentlige tannhelsetjenesten i Hordaland.

Gener og nerver

Fra de samarbeidende odontologiske og medisinske miljøene i Bergen ble det stilt fundamentale spørsmål, for eksempel hvordan blir vi som vi blir. Universitetsstipendiat Sigbjørn Løes arbeider med utviklingsbiologi med vekt på tannutviklingen. Hvordan vet cellene at de skal bli en tann og ikke f.eks. en kjertel? Han arbeider spesielt med utvikling av nerver i en dyremodell. Han var like fascinert som oss andre over at celleutviklingen går så bra som den faktisk gjør.

Førsteamanuensis Ellen Berggreen arbeider med inflammasjon, smerte og

hvordan nervene påvirker inflammasjonsprosessen. Hun har påvist at hvis den sympatiske innervasjonen brytes, vil periapikale lesjoner bli større. Det ser ut til at sensoriske nervene er med på å fremme beinresorpsjon, mens de sympatiske nervene hemmer prosessen.

Alt henger sammen med alt...

Professor Harald Eriksen, nå både i Oslo og Tromsø, presenterte en tankemodell der han så på oral helse i et helhetlig – et økologisk – perspektiv. Våre aktiviteter inngår i et komplekst system der det er avhengighet mellom faktorer. Det er spørsmål om å forstå sammenhenger og dynamikk mellom ulike variabler, også f.eks. slikt som «umålbar» klinisk erfaring. Eriksen mener at komplekst teori er tjenlig for å sette orale problemstillinger inn i en større sammenheng.

Tekst og foto: Nils Roar Gjerdet